

Gemeente
Woudenberg

Memo

Wijze van afdoening motie Inventarisatie gedenkplek voor namen van geruimde graven

---

Verzonden aan: Gemeenteraad
Postregistratienr.: Z.346317

Afzender: wethouder H.J. Molenaar
Datum: 17 - 03 - 2026

Tijdens de raadsvergadering op 4 juli 2024 is de motie 'Inventarisatie gedenkplek voor namen van geruimde graven' aangenomen. De raad verzoekt met deze motie het college om te inventariseren welke mogelijkheden er zijn voor het creëren van een gedenkplek op de algemene begraafplaats waar namen van geruimde graven kunnen worden vermeld.

In een tussenbericht is via de motielijst aangegeven dat het verzoek zou worden opgepakt zodra de uitbreiding van de begraafplaats rond is. De uitbreiding is nu, begin 2026, inmiddels volledig afgerond. De capaciteit van het nieuwe gedeelte van de begraafplaats is, op basis van het gemiddeld aantal van de ingebruikname van nieuwe graven in de afgelopen tien jaar, voldoende tot en met het jaar 2040. De capaciteit van de begraafplaats wordt jaarlijks gemonitord en bijgehouden in onze begraafplaatsadministratie.

Huidige praktijk en behoefte aan ruimingen

Het ruimen van graven op de algemene begraafplaats kan doorgaans naar aanleiding van twee situaties voorkomen:

1. Rechthebbenden kunnen vragen om de overblijfselen te doen ruimen om deze te cremen of te verzamelen om deze bij te zetten in een ander graf op dezelfde begraafplaats of over te brengen naar een andere begraafplaats. De rechthebbenden kunnen dan vervolgens het graf bestemmen voor andere overledenen, waardoor het graf gedurende langere tijd in dezelfde familie blijft.
2. Het college kan wanneer er na het overlijden van de rechthebbende niet tijdig een nieuwe rechthebbende is aangewezen, met inachtneming van de bepalingen in de wet op de lijkbezorging, een of meerdere graven ruimen.

Het op verzoek van rechthebbenden ruimen en overbrengen van overblijfselen naar een ander graf komt zelden voor. In de afgelopen tien jaar is het een enkele keer voorgekomen dat overblijfselen zijn bijgezet in een ander graf, waardoor er automatisch een nieuwe gedenkplaats is voor de overledene. In een uitzonderlijk geval wordt verzocht de overblijfselen bij te zetten in een algemeen verzamelgraf. Wanneer dat gebeurt blijkt uit de bij het college bekende ruimingen, dat de herbestemming van de grafruimte voor nieuwe begravingen prioriteit heeft en dit samen gaat met het ontbreken van een directe band met de overledene. Verzoeken om een alternatieve gedenkplek in deze gevallen zijn bij het college niet bekend.

Het college kan, wanneer grafrechten zijn verlopen en er geen nabestaanden of rechthebbenden meer te vinden zijn die nieuwe rechten willen vestigen op een graf, uitgezonderd oude graven met rechten voor onbepaalde tijd, overgaan tot het verwijderen van de grafbedekking. Omdat vanaf ongeveer 1993 met grafrechten voor bepaalde tijd wordt gewerkt, verwachten wij dat er de komende jaren meer graven beschikbaar komen. Door enkel het verwijderen van de grafbedekking bovengronds blijft de plek vrij voor toekomstig gebruik. Bij een toekomstige behoefte aan nieuwe grafruimte kan het college besluiten deze graven te ruimen, waardoor er ruimte ontstaat voor nieuwe begravingen. Het daadwerkelijk ruimen van graven waarvan rechten zijn verlopen gebeurt namelijk op dit moment in de praktijk niet, omdat er nog voldoende nieuwe grafruimte beschikbaar is en het ruimen van graven financieel nadelig is zonder de directe dekking door het vestigen van nieuwe grafrechten.

Mogelijkheid voor een gedenkplek bij ruiming op verzoek nabestaanden

Wanneer door de rechthebbende bij een ruiming van een graf geen aanvraag wordt ingediend om de overblijfselen een andere bestemming te geven, zullen de overblijfselen worden verzameld en worden overgebracht naar een algemeen verzamelgraf. Het verplaatsen van overblijfselen naar een algemeen verzamelgraf bij ruiming kan door rechthebbenden ook specifiek worden verzocht.

Uit inventarisatie blijkt dat op de begraafplaats in Woudenberg een ruiming zonder herbegraving in een ander graf of asverstrooiing zelden voorkomt. In de voorkomende gevallen dat overblijfselen worden overgebracht naar een algemeen verzamelgraf, kunnen nabestaanden er voor kiezen om de naam van de overledene, met de datum van geboorte en overlijden op een naamplaatje op de deksteen van het verzamelgraf te laten bevestigen. Wanneer nabestaanden kiezen voor crematie van de overblijfselen, kan de as worden uitgestrooid op het algemene strooiveldje en kan eenzelfde naamplaatje op de gedenksteen aldaar worden bevestigd.

Op deze wijze wordt bij een asverstrooiing en bij het bijplaatsen van overblijfselen in het verzamelgraf na ruiming van een graf, een tastbare herinnering voor nabestaanden gecreëerd. Nabestaanden kunnen zelf via een steenhouwer een gedenkplaatje met een formaat van 6 bij 12 centimeter aanschaffen en deze met toestemming van het college door de steenhouwer laten plaatsen.

Gedenkplek bij ruiming in geval van vervallen rechten

Door de recente uitbreiding van de begraafplaats is er voldoende capaciteit voor de komende 15 jaar beschikbaar, waardoor ruiming van graven vanwege capaciteitstekort de komende periode niet aan de orde is. Wanneer in de toekomst de situatie zich voordoet waarin (een deel van) de capaciteit voor begraven op de huidige begraafplaats gevonden moet worden, dan kunnen de graven waarvan de grafrechttermijnen zijn verlopen worden geruimd. Dat zou een natuurlijk moment zijn om vanwege het grotere aantal, een algemene plaats, bij voorkeur op een veld waar dan meerdere graven moeten worden geruimd, in te richten voor de namen de overledenen uit de geruimde graven. Ieder eerder moment zou in een voornamelijk lege gedenkplaats resulteren.

Conclusie

De uitbreiding van de begraafplaats zorgt ervoor dat er tot 2040 voldoende capaciteit beschikbaar is, waardoor ruiming van graven voorlopig niet nodig is. Uit de inventarisatie blijkt bovendien dat ruiming zonder herbegraving zelden voorkomen en dat nabestaanden in die gevallen meestal al kiezen voor een andere bestemming, zoals bijzetting of crematie. Een algemene gedenkplek is daarom nu niet aan de orde. Zodra in de toekomst op grotere schaal graven geruimd gaan worden, is dat het logische moment om een gezamenlijke gedenkplaats voor namen van geruimde graven in te richten. Voor de uitzonderlijke gevallen dat graven op

verzoek van nabestaanden worden geruimd, wordt de mogelijkheid geboden om op de dekplaat van het verzamelgraf of op de gedenksteen bij het strooiveldje een gedenkplaatje aan te brengen.